

ЕКОЛОГІЧНО СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Самойленко Н.М., Щербина І.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Війна в Україні зруйнувала міста, залишила без домівок людей, знищила багато інфраструктурних та інших об'єктів. На звільнених територіях утворилась велика кількість зруйнованого та пошкоджено житла, яке необхідно відновлювати чи проводити нову забудову. Тимчасова окупація частини території країни призвела до неконтрольованих ситуацій у населених пунктах, де пошкоджуються та повністю руйнуються будівлі і споруди різного призначення. Особливо проблемним є руйнівний вплив на міську інфраструктуру, що включає комунальну, транспортну, соціальну та рекреаційну, а також пошкодження критичної інфраструктури (енергетичного, електричного, теплового, газового та водопостачання). У теперішній час за ступенем впливу військових дій стан територій міст України можливо поділити на категорії: з частково зруйнованим та пошкодженим житловим фондом, виробничою та соціальною інфраструктурою; з майже повністю зруйнованим житловим фондом та суттєво пошкодженою міською інфраструктурою, у тому числі критичного призначення; міські території, що не зазнали суттєвого впливу воєнних дій; тимчасово окуповані території з невизначеністю стану пошкоджень і руйнувань житла та міської інфраструктури. У воєнний період невідкладним є відновлення найважливіших складових життєзабезпечення міст та забезпечення людей житлом. Доцільна реконструкція та капітальний ремонт, а при повному руйнуванні, у т.ч. житлової споруди, місце її розташування може бути використано за іншим призначенням забудови. Завдання екологічно сталого розвитку міст (ЕСРМ) не завжди мають умови для виконання. У післявоєнний же період важливим є дотримання концепції ЕСРМ. Мета ЕСРМ пов'язується із забезпеченням високого рівня та якості життя населення за умови нових підходів у економічному зростанні, які базуються на засадах "зеленої економіки" та збереження довкілля. Це передбачає інвестування і розвиток щодо відновлювальних джерел енергії, застосування принципів циркулярної економіки і, як результат, зменшення полігонів для розміщення відходів, запровадження енергоефективності та енергозбереження у всіх сферах діяльності людини та ін. Особливої уваги у період відновлення міст має проблема поводження з відходами війни, більшу частку яких складають будівельні відходи, що повинні бути належним чином утилізовані. Стратегія ЕСРМ направлена на створення безпечного стану довкілля та його біорізноманіття, забезпечення якісного питного водопостачання та санітарії міст, а також якісних харчових продуктів. Реалізація завдань ЕСРМ є складним процесом, що потребує акумуляції міських, державних бюджетів та міжнародної фінансової допомоги, а також включає тривале відновлення втраченого. У цьому зв'язку велика роль відводиться участі громадськості міст у прийнятті рішень.